

**ZELENA KNJIŽNICA :
PROJEKT DRUŠTVA BIBLIOTEKARA ISTRE**

**THE GREEN LIBRARY :
PROJECT OF THE LIBRARIAN ASSOCIATION OF ISTRIA**

Ivan Kraljević

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilišna knjižnica

kivan@unipu.hr

UDK / UDC061.23:02:502/504(497.5Istra)

Izlaganje / Conference paper

Primljeno / Received: 15. 11. 2012.

Sažetak

Zelena knjižnica je projekt Društva bibliotekara Istre započet 2011. godine. Cilj projekta je kroz knjižnice i knjižničarska društva poučiti javnost te širiti svijest o održivom razvoju i nužnosti zaštite okoliša. U projektu je do sad sudjelovalo devet knjižnica i više od petnaest drugih ustanova, a održana su trideset i dva predavanja, dvadeset i jedna kreativna radionica, jedna tribina te sedamnaest projekcija poučnih dokumentarnih filmova. Projekt je iznimno dobro prepoznat i prihvaćen u Istarskoj županiji, a aktivnosti su dobro posjećene. Idući bi korak trebao biti širenje projekta na druge županije.

Gljučne riječi: knjižnice, knjižničarska društva, ekologija, održivi razvoj, zaštita okoliša, poučavanje, suradnja, lokalna zajednica, predavanja, filmske projekcije

Summary

The Green Library is a project of the the Librarian Association of Istria first initiated in 2011, with the goal of educating the public and raising the awareness about sustainable development and the necessity for environmental protection. Nine libraries and more than fifteen other institutions have participated in the project so far, with

thirty-two lectures, twenty-one creative workshops and one public discussion held and seventeen educational documentaries shown. The project was received exceptionally well in the County of Istria, and its activities were well attended. The next step should be expanding the project to other counties.

Keywords: libraries, library associations, ecology, sustainable development, environmental protection, education, collaboration, community, lectures, film screenings

1. Uvod

Zamisao za projekt Zelena knjižnica nastala je krajem 2010. godine. Društvo bibliotekara Istre¹ je povodom Međunarodne godine biološke raznolikosti, u suradnji sa Sveučilištem Jurja Dobrile u Puli, organiziralo projekciju filma *Dom*² na Odjelu za ekonomiju i turizam “Dr. Mijo Mirković” u Puli. Velika posjećenost te projekcije, pozitivne reakcije javnosti i zainteresiranost medija naveli su nekoliko članova Društva da osmisle projekt koji bi povezao ekologiju i knjižničarstvo. Tako je nastao projekt Zelena knjižnica čiji je autor i voditelj Ivan Kraljević iz Sveučilišne knjižnice u Puli.

2. Cilj projekta

Opći cilj je uključivanje i preuzimanje odgovornosti javnosti za održivi razvoj i zaštitu okoliša u Istarskoj županiji.

Specifični ciljevi jesu:

- Povećati usklađenost i suradnju knjižnica Istarske županije u domeni održivog razvoja i zaštite okoliša
- Povećati znanja i vještine te podići razinu svijesti učenika, studenata, knjižničara i profesora o održivom razvoju i zaštiti okoliša.

---

¹ U daljnjem tekstu - Društvo.

² *Dom* je dokumentarni film Yanna Arthus-Bertranda iz 2009. godine sa snažnom ekološkom porukom.

3. Korisnici

Korisnici projekta su u prvom redu učenici i studenti, ali i šira javnost. Bitno je naglasiti da je dio predavanja organiziranih u sklopu Zelene knjižnice uključen u čak tri kolegija na Odjelu za ekonomiju i turizam “Dr. Mijo Mirković” u Puli.

Projektom je u 2011. godini izravno obuhvaćeno 2.000 korisnika, a neizravno (plakati, blog, Facebook stranica, mrežne stranice knjižnica, radio, televizija, novine, portali) još otprilike 8.000 korisnika.

Broj korisnika u prvoj polovici 2012. godine:

- predavanja, projekcije, tribina: 796 korisnika
- mrežna stranica www.zk.dbi.hr: 4.888 posjetitelja pogledalo je stranicu 9.700 puta
- Facebook stranica www.facebook.com/zelenaknjiznica: više od 20.000 posjetitelja
- Ukupno: 25.684 korisnika Zelene knjižnice.

4. Aktivnosti

Od ožujka 2011. godine do rujna 2012. godine održana su trideset i dva stručna predavanja, dvadeset i jedna kreativna radionica, jedna tribina te sedamnaest projekcija poučnih dokumentarnih filmova. Ukupan prosjek je pet aktivnosti mjesečno.

4.1. Stručna predavanja

Predavanja su organizirana jednom do dva puta mjesečno s ljetnom stanom. Održavaju se na Odjelu za ekonomiju i turizam “Dr. Mijo Mirković” u Puli, u Sveučilišnoj knjižnici u Puli te ostalim knjižnicama u Istarskoj županiji. Predavači spadaju među najveće hrvatske stručnjake iz područja održivog razvoja i zaštite okoliša, a dolaze s hrvatskih sveučilišta, instituta te iz ekoloških udruga, primjerice: dr. sc. Dražen Šimleša s Instituta “Ivo Pilar”, dr. sc. Vladimir Lay s Instituta “Ivo Pilar”, dr. sc. Mladen Domazet s Instituta za društvena istraživanja, Vjeran Piršić iz udruge Eko Kvarner, dr. sc. Kristina Afrić Rakitovac sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Zoran Skala iz Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, dr. sc. Ljubomir Mišćević s Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Valerije Vrček s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i dr.

4.2. Filmske projekcije

Godišnje se u sklopu projekta prikaže desetak projekcija dokumentarnih filmova. Većina projekcija je organizirana u knjižnicama, ali u nekoliko navrata naši su programi gostovali i u kinu. Primjerice, film *Dom* Yanna Arthusa Bertranda prikazan je u Kinu Valli u Puli: tri projekcije ukupno je pogledalo oko 400 gledatelja.

4.3. Mrežne stranice

Mrežne stranice *Zelene knjižnice* iznimno su bitne kao karika koja povezuje sudionike i korisnike projekta. Na njima se objavljuju najave aktivnosti knjižnica (predavanja, radionice, promocije knjiga, projekcije filmova) te osvrta na aktivnosti. Svaka objavljena vijest može se komentirati. Osim vijesti o aktivnostima, mogu se pregledavati i fotografije te kratki filmovi vezani uz aktivnosti, ali i poučni filmovi iz područja ekologije te ostali poučni sadržaji vezani za održivi razvoj i zaštitu okoliša. Adresa mrežnih stranica je www.zk.dbi.hr, dok Facebook stranicu možete pronaći na adresi: www.facebook.com/zelenaknjiznica.

5. Logotip

Logotip je nastao u suradnji sa zagrebačkom akademskom slikaricom Teom Hatadi. Budući da je projekt započeo 2011. godine, koja je bila Međunarodna godina šuma, stablo se na logotipu nametnulo kao logičan izbor. Otvorena knjiga koja se stapa s krošnjom stabla simbolizira knjižnice, a žuta i plava boja predstavljaju sunce i vodu. Sunce, voda i stablo predstavljaju život, a knjiga predstavlja učenje i spoznaju održivog sustava koji ne ugrožava život na planeti.

6. Što predavači misle o projektu?

Zelena knjižnica je projekt koji je mene silno obradovao po svom sadržaju, ali i silno iznenadio. Održivim razvojem se dugo bavim, pa kad pogledam unatrag koliko je truda uloženo, a kako malo rezultata postignuto, čini mi se da je to bilo putovanje od poraza do poraza. I onda se pojavi netko tko

uspijeva okupiti na desetine ljudi da slušaju prevažne, ali službeno još uvijek marginalne teme – o klimi, o obnovljivim izvorima energije, o bioraznolikosti, o hrani, o šumama, o manji potrošnje, o tranziciji... i ispostavi se da to radi Društvo bibliotekara Istre!!! Nikada do sada to od bibliotekara ne bih očekivao! Zato, kapa dolje na inicijativi i projektu, na trudu i primjeru! Ovo je nešto novo, neobično, ohrabrujuće... Dajete nadu da se ipak ima smisla okupiti na najvažnijem poduhvatu ove generacije, zgodno sročenom u onoj paroli koju popularizirate: „Nemojmo uprskati – dobre planete je teško pronaći”.

Želim vam puno uspjeha i da ustrajete.

Zoran Skala

viši savjetnik za razvojne i međunarodne projekte

Recentna sociološka istraživanja (u sklopu ISSP-a) pokazuju da opća populacija Istre i Hrvatskog primorja ne brine previše oko budućnosti zaštite okoliša i ublažavanja promjene klime na uštrb ekonomskog razvoja. Vjerujem da se radi o ljudima koji nisu zakoračili u Zelenu knjižnicu, jer i letimičan pregled programa ostavlja dojam oštrog i sveobuhvatnog propitivanja našeg dosadašnjeg i budućeg razvoja regije, države i planetarne civilizacije. Zelena knjižnica na najbolji mogući način – tekstom, živom riječju i filmom – omogućuje svakom polazniku da sam za sebe utvrdi stanje ekosustava i društva u njega smještenog i pita se što od onog što imam danas želim zadržati kako bih nešto imao i sutra. To je prvi i najvažniji korak k promatranju vlastitog postojanja kroz prizmu održivosti. Trebamo više zelenih knjižnica u Istri i u Hrvatskoj.

Mladen Domazet

znanstveni suradnik, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu

Priča sa Zelenim knjižnicama koju je pokrenulo Društvo bibliotekara Istre je jedna od onih priča koja zbog dobrog sadržaja uvijek ima veliku šansu da se širi i prenese svoju pozitivnu misao od osobe do osobe, od knjižnice do knjižnice, od grada do grada, kako se već priče šire. Kada sam prvi put dobio poziv da sudjelujem s predavanjem na Zelenoj knjižnici, nisam ni slutio koji se dobri i čvrsti temelji kriju u toj ideji. A kad sam se nakon predavanja vraćao kući, nisam mogao izbaciti iz glave teško pitanje – zašto se nešto tako ne

organizira i drugdje u Hrvatskoj? U Pulu sam došao da predajem, a otišao sam toliko toga naučivši. Želim Vam još puno ispisanih stranica u ovoj priči koja ne širi samo znanje i nove spoznaje o održivom razvoju u svijetu i kod nas, nego nas i ohrabruje da ga koristimo i živimo.

Dražen Šimleša
viši asistent na Institutu društvenih znanosti "Ivo Pilar" u Zagrebu

7. Umjesto zaključka

Dražen Šimleša se u svom osvrtu na Zelenu knjižnicu zapitao *zašto se nešto tako ne organizira i drugdje u Hrvatskoj?*, a isto pitanje postavljaju mnogi predavači i korisnici projekta Zelena knjižnica.

Mišljenja sam da je UPRAVO SADA pravi trenutak da se povežu knjižnice i knjižničarska društva i zajednički doprinesu boljem sutra udruženi u ovakav ili slične projekte.

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu.
M. Gandhi